

"Комунтерія"

О. Сидоржевський

Пролог

"Конституція Комунтерії (редакція 04 року, скорочена)"

Стаття 1. Єдиним політичним режимом Комунтерії є диктатура, суцільна влада пролетаріату, суверенність та самостійність якої не може бути обмежена жодними

Стаття 2. Тотальна Народна Партія (ТНП) — єдиний орган можновладства, чії відділення поширюються на виконавчу, законодавчу та судову гілки суцільновладдя; будучи суверенною, не може бути обмежена іншими організаціями або інститутами.

Стаття 3. Комунтерійська влада безвиключно належить суцільному народу у формі народного пролетаріату, робочо-партійних союзів та профспілок:

3.1. Профспілки реєструються в місцевих або центральних відділеннях ТНП та схвалюються в Центральному Комітеті ТНП.

[...]

Стаття 4. “Есперлінгва”, або “Lingvo Esperanta” — головна та повсюдна державна мова, головний надетнічний спосіб та інструмент комунікації, документування та всесвітнього інформування на всій території держави.

Стаття 5. Права людини — це правила, встановлені Конституцією з метою підтвердження захисту честі та свободи кожної людини комунтерського суспільства, включно тих, хто робить неоціненний вклад в розвиток комунтерізму, Комунтерської ідеї та будування державного укладу.

[...]

Стаття 13. Громадянський Військовий Обов'язок регулюється воєнним призовом, що супроводжується військовою присягою комунтерській державі, а також комунтерській ідеї та її народу; ГВО є передбаченим Конституцією та є постійним та обов'язковим для кожного комунтерійця, незалежно від статі, віку та расової приналежності.

Стаття 14. Військова присяга:

“Я, комунтерієць [Прізвище та Ім'я], вступаю на комунтерську всесвітню військову службу та зобов'язуюсь служити Величній всеоб'єднуючій комунтеристичній ідеї заради всенародної благодаті. Я зобов'язуюсь виконувати всі накази добродесних та повсякчасно цнотливих командирів. Я зобов'язуюсь захищати честь нашої Вітчизни та її народу.

Хай живе Комунтерія!”

Стаття 15. Тероборона (ТО) встановлюється під час спеціального положення рішенням за наказом партійних формувань в місцевих військових комісаріатах. Її мають складати військові призовники та добровольці віком від 18 до 57 років. ТО проводить військові операції під час спеціального положення на виділеній території, виконує озброєний захист проти ворожих наступів разом із Комунтерійською Армією. Також в мирний час та під час спеціального положення в групах тероборони мають проводитись військові тренування з ціллю посилити боєздатність та зміцнити дух солдатів.

Стаття 16. Муніципальна оборона (МО), або Народна Поліція, встановлюється в мирний час та під час спеціального положення рішенням міських формувань згідно з дозволом місцевого відділу ТНП та міського виконкому (МВК) при ТНП. Головними завданнями МО є патрулювання вулиць,

міських кордонів та власне дистриктів під час Комендантської Години (КГ) та протягом дня, пошук та виявлення викликаючих підозру осіб повсякчасно.

16.1 Підозрілі особи — це індивіди, які:

— повсякчасно носять відмінний від затвердженого ТНП одяг або розрізнявальні знаки, емблеми, символи та нашивки, що не належать до символіки Комунтерії, Партії або зареєстрованих профспілок та суспільних організацій.

— в мирний час протягом робочого дня та під час спеціального положення, або, особливо, під час Комендантської Години роздивляються житлові будинки та інші будівлі патрульованого міста; групи таких осіб становлять підвищений інтерес.

[...]

Стаття 21. Комунтерський народ — надетнічне національне формування, яке складається з людей, що проживають на державній території, мають відповідне громадянство, а отже, мають однакові права та обов'язки перед законом, які контролюються в секції Конституції про Права людини.

[...]

Стаття 34. Снесміло (\$) — це єдина та головна валюта, грошовий ресурс, чинний інструмент фінансового та юридичного зв'язку між індивідами, індивідом та державою або державними організаціями.

[...]

...Сила в єдності!

Глава 1

"Робочий день"

Що за чудернацькі візерунки на стінах цих нескінченних коридорів зі штапованими дверми з кожної сторони, що ведуть в невідомість? Чорні діри літають усюди, занепокоючи час та простір. А ці стіни... наче здавлюють тіло, проте даючи дивну легкість і свободу руху. Тридцятишестирічний Ніколао не лише бачив, а й повністю відчував усе це. Здавалося, він вже був тут раніше. Ці дивні зображення здавались йому знайомими. Однак лише здавались.

Раптом гучний дзвін будильника перемістив його стривожену свідомість в невелику жовтого відтінку кімнату зі старими та брудними, недбало приклеєними шпалерами. Тахта в кутку кімнати, невеликий старий стіл та уся підлога були заставлені багатьма стосами книжок наукової літератури: такий інтерес Ніколао до науки був достатньо звичайним явищем як для його робочої натури.

Так що це все ж таки було? Звичайний дивний сон чи, може, нічне жахіття, які останнім часом почали снитися йому все частіше й частіше? Це вже не мало значення зараз: це був черговий ранок понеділка, а отже, новий будній робочий день.

Через кілька хвилин, після спроб Ніколао прийти до тями, він підвівся з ліжка, мигцем подивився на стелю, де жваво розквітала чорна пліснява, згадуючи той дивний сон, надягнув стару з роками пожовклу сорочку та мимоволі глянув на таку саму пожовклу стіну, близько тридцяти секунд витріщаючись на вітчизняний відривний календар з відчуттям, наче він не вірив, що ця реальність була справжньою. Та якщо вона і була та-

кою, вона точно не була його.

На календарі було написано: “Понеділок, двадцять перше квітня, 1955-ого року”. На зворотній стороні зазначалась фабрика виробництва “Мегаейський картонно-паперовий комбінат”. Країна виробництва на продуктах ніколи позначена не була, бо виробники вважали, що існує лише одна країна. Їх власна.

Щомісяця Ніколао прокидався у супроводі однієї і тієї самої пісні, яка грала з радіоприймача, що стояв на підвіконні — держгімна. Вона не була чимось особливою, можна сказати, майже не відрізнялась від якихось інших, але саме тому вона завжди легко проникала у людську свідомість і залишалась там надовго, змушуючи згадувати про себе у будь-який час, викликаючи надприродний нав’язаний потяг невідомого походження до того, про що у тій пісні співалось. Текст пісні завжди має складатись з простих знайомих слів та фраз для легкого запам’ятовування та людського сприйняття, проте саме цей, як і багато інших, створює у підсвідомості особливий зв’язок між ним та слухачем, змушує асоціювати його саме з цими мотивами та пластом культурних аспектів.

Ніколао зрозумів це, тому намагався не слухати трансльовані радіопрограми, вимикати які, на жаль, було заборонено, мовляв, через безпекові причини. Він занурювався в міркування про світ, що його оточує, про усі події що відбувались або не відбувались, намагаючись таким чином не заглиблюватись у той свій маленький світець, який жив у нього всередині, що складався з його досвіду та почуттів, що розривали його із його внутрішньої точки. Та з роками цей стан лише погіршувався.

Цей день мав стати для нього особливим, бо Ніколао мав

нарешті закінчити проєкт закриття залізорудного шахтного масиву, так як він вже вичерпав свої ресурси та вимагав де-електризації та повного затоплення, тому його утримання було надто не вигідним. Та не дивлячись на цю та наступні його роботи, він все ж не переставав думати про абстрактне. Думки про щось таке не давали йому з'їхати з глузду.

Фактично, Ніколао був звичайним середньостатистичним робітничим, чоловіком середнього зросту, що носив величезні окуляри, з сивуватим, що було дивним для його віку, волоссям, стомленим поглядом та трохи зляканими стурбованими очима, що постійно шукали щось навколо, і саме цей погляд робив його невідрізним від інших робітників тієї фабрики, тому що жоден з них не був у змозі розгледіти справжню натуру Ніколао. Коли усі вони з головою занурювались у креслення та ескізи, він абстрагувався деінде, у світ, де він жив колись, або мав жити.

І ось він, навіть того не помічаючи, знову коло свого “улюбленого” робочого місця. Здається, він щойно грюкнув штампованими на одній з відділів його фабрики дверима головного виходу його панельного будинку, та вже сидів за робочим столом, переглядаючи креслення та документи проєкту закриття тієї шахти. Багато хто вважав, що оце абстрагування Ніколао у свою підсвідомість та його байдужість до навколишнього середовища — це лише явище “трудоголізму”, коли людина просто не помічає нічого крім об'єкта своєї адорації. Але це не так. В перші роки проживання в містечку Сетлеєро він міг, прогулюючись вулицями, помилуватися новобудовами і навіть самим процесом будівництва, через кілька років спозирати дивовижну вже облаштовану міську інфраструктуру, але тепер це усе було для нього звичним та буденним, ставши з часом навіть

чужим і огидним. Але тепер і саме місто почало дивитися на нього як на чужинця.

Ще з першого дня на роботі молодий чоловік займався облаштуванням свого робочого місця задля більшої зручності. Про власний кабінет й мови не йшло, однак кожному співробітнику було надано окремі офісні куточки, де вони могли зробити перебування в офісі більш комфортним. Заходячи у такі місця, можна було побачити настінні календарі, плакати чи однаковісінькі портрети, у якості декорацій. Також головним атрибутом такого роду контор, фабрик або навіть якихось пекарень була особлива символіка. Усе навколо обов'язково було близько червоно-багрових відтінків, усюди з тими перекресленими кружечками разом із тим самим девізом: "Кінець Нульової епохи!". Нещодавно серед таких символів стали виділятися плакати нещодавно збудованої Всесвітньої фабрики, яка славилася тим, що, мовляв, от-от почне забезпечувати усі сфери комунтерійської економіки: провізія, хімікати, машинобудування і, зокрема, військова промисловість.

Але також у таких затишних гніздечках на полицях шаф та столах знаходились різноманітні печива та інші види швидкого перекусу, більшою мірою не дефіцитні, упаковки дешевого чорного чаю, а також багаторазове столове приладдя, на кшталт чашок і тарілок, які за необхідності можна було легко сполоснути в туалеті. Із усього цього добра у Ніколао було лише кілька наукових книжок для читання у вільний час та упаковка чаю на двадцять п'ять пакетиків, з яких з останнього тижня залишилося три або чотири штуки. Підлога у таких офісах частіше була зроблена з кахлю, або з різнокольорових шматків лінолеуму, різні поєднання яких утворювали дивні малюнки та образи. Вона завжди заставлена купами паперів і тек.

В черговий раз Нудний офісний спокій порушили скрипучі двері, що відчинилися у протилежному кутку кімнати. Це був начальник Ніколао, велика шишка у відділі: високий худорлявий чоловік старечого віку, трохи сивоволосий, з добре поставленим, але в деякому ступені невпевненим поглядом, людина доглянутого вигляду та з великими амбіціями, як-то кажуть — Велика Людина.

— Доброго ранку, товариші дорогі! — навіть занадто радісно та гордо вигукнув він, зайшовши.

— Доброго, пане Бонсклаве, — як і завжди одночасно, хоча й вимушено-монотонно, наче зомбі, відповіли йому працівники.

— Отже, як ви вже знаєте, протягом цього тижня наша головна мета — це нарешті завершити наш величезний проєкт із закриття. Сподіваємось, що підписані у п'ятницю проєктні документи вже будуть направлені до Припартійного Міністерства на затвердження. Наші друзі із залізорудного масиву будуть дуже вдячні нам за виконану роботу! — повідомив він із шаленим неземним екстазом, додавши після завіслого у повітрі мовчання: — Що ж, найкращих побажань вам, товариші! — після чого старий залишив кімнату, зовсім не випромінюючи жодної приязності. Коли він нарешті вийшов, один із працівників саркастично прокоментував:

— Чесно кажучи, я дуже сумніваюсь, що в когось з тієї шахти язик повернувся б сказати “дякую” людям, які позбавляють їх усіх роботи.

— Ох, не можу не погодитись! — не змушуючи себе чекати відповів інший та продовжив: — До речі, хтось взагалі знає справжню причину закриття? Я чув, що останнім часом різні нещасні випадки почастишали на глибині.

— Так, мегаейська шахта “Нова” — дійсно одна з найбільших родовищ у всій Комунтерії. За таку кількість часу, коли вона експлуатувалася, усі ресурси просто не могли вичерпатись.

— Тоді з чим пов’язані усі ці події?

— Та хто його знає. Можливо, якісь природні катастрофи на кшталт землетрусів, або просто якась недбалість на виробництві.

“Землетруси на рівнинах? Навряд чи” — подумав про себе Ніколао та висловив припущення:

— Більш ймовірно, що усе це наслідки прискореної індустріалізації, що відбувається в державі за останній час, коли, не маючи достатньо часу, щоб вивчити і зрозуміти всі тонкощі робочого процесу, не дотримуючись банальних правил техніки безпеки, шахтарі піддають себе великій небезпеці, що і викликає відповідні проблеми.

Після недовгої паузи беззмістовного мовчання один із присутніх зі звичним для нього острахом белькочучи вимовив:

— Ой, а тобі звідки знати? — гордливо заперечив він.

— Дійсно, ти правий, — деякою мірою апатично відповів Ніколао, і, ще раз запевнившись у марності своїх слів, знову з головою поринув у світ документів та звітів.

Але його знову непокоїла думка, що це місце, ці люди, їх думки та помисли були йому до глибини душі чужинецькими, що він, сидячи тут, проти власної волі живцем прогнивав зсередини, і цей гній з кожною хвилиною все ближче і ближче по артеріях наближався до його власного мозку, де скоро дасть свої плоди і перетворить його на такого ж комунтерізмід¹.

1 Комунтерізмід (від еспер. *komunterismo*) — дитя комунтеризму, людина, повністю зжерта комунтерською ідеологією

“Якщо не можеш змінити ситуацію — зміни підхід до неї” — казали вони. “Все я можу!” — відповідав він самому собі, щиро вірячи у це. Віри ніколи не було достатньо, але його схильності до неї — більше ніж. Він не сумнівався.

Заповнюючи звіт про усі виконані роботи, серед інших бланків та формулярів Ніколао помітив клаптик паперу, якого вчора тут точно не було; він здавався уважною людиною. Розібравши той стіс, він спробував прочитати написане неохайним наче поспішним почерком послання: “Якщо за відкритими дверима порожнеча, значить, дехто прийшов за тобою...”

Йому не вистачило часу зрозуміти зміст записки, тому що по всій фабриці раптово пролунала гучна тривога, що відволікла увагу всіх там присутніх, а з гучномовця почувся спотворений старим мікрофоном голос диктора:

“Увага! Оголошено пожежну тривогу! Усім працівникам підприємства: зібрати усі необхідні особисті речі та документи, довідки, що не внесені до Єдиного Загального Реєстру. Прямуйте до найближчого виходу, за потреби скористайтеся планом евакуації”.

Йому нічого не залишалось, крім як схопити ту купу паперів, більшість з яких була ще недописана, та втекти. Кожен знав, що, навіть якщо після пожежі від фабрики нічого не залишиться, їх усіх переведуть до іншого обладнаного приміщення, яких у Комунтерії вистачає.

Не дивлячись на малу кількість часу, співробітники Ніколао розбігалися у різні сторони, бо не могли так просто залишити речі, які були для них цінними особисто. Проте він сам не мав таких речей. Вірогідно, він все-таки був недостатньо

багатим, щоб дозволити собі мати щось дорогоцінне. Можливо, тому що він просто не тримав нічого на роботі, як багато хто робив. Або, скоріш за все, причини були інші.

Глава 2

"Біла ніч"

іфі

Глава 3

"Ласкаво просимо в Анком!"

sas

Глава 4

"Російське Поле Експериментів"

ss

Глава 5

"Зустріч"

as

Глава 6

"Спеціальна операція"

s

Глава 7

"Повернення"

aso

Глава Ø

"Початок кінця"

sas

Епілог

Різьблю свій сон... От ніби вчора ми
Зійшлись,— і стріча та жива.
На землю тканками прозорими
Лягли осінні дерева.

Акордами проміннострунними
День хвилював і тихо гас.
Над килимами вогнелунними
Венера кинула алмаз.

Бриніли в серці домінантою
Чуття побожної хвали,
Коли величною інфантою
Ви повз мене перейшли.

Освячений, в солодкій муці я
Був по той бік добра і зла...
А наді мною Революція
В червоній заграві пливла.

Микола Вороний. "Інфанта"